

Kuntouttavan arviointijakson maksun määräytyminen

Perusturvalautakunta 05.10.2021 § 37

581/02.09.00/2021

Valmistelu Vs. hoiva- ja hoitotyön päällikkö Riitta Nahkiaisola

Kemin kotihoidossa, kotihoidon fysioterapeuttien "Moniammatillinen kotikuntoutus" -erikoistumisopintojen kehittämistehtävänä on tuotettu Kemin kotihoitoon kuntouttavan arviointijakson toimintamalli. Toimintamallin taustalla on STM:n rahoittaman Toimiva kotihoito Lappiin -hankkeen kehittämistoiminta ja hankkeen tuotoksena syntynyt toimivan kotihoidon käsikirja. Toimintamallissa asiakkaan kotihoito käynnistyy enintään neljän viikon määräaikaisella jaksolla, jonka aikana asiakas saa tehostettua, tavoitteellista, kuntouttavaa kotihoitoa ja hänen tuen tarveaan arvioidaan aktiivisesti. Kotihoidon käyntien määrä suunnitellaan yksilöllisesti, huomioiden että kuntouttaminen ja arviointi edellyttävät käynnille riittävästi aikaa; pääsääntöisesti jakson käyntien määrä on alkuvaiheessa neljä käyntiä vuorokaudessa, ja käyntien kesto 45 min / käynti. Kuntoutumisen edistyessä käyntejä ja niiden kestoja on räätälöity asiakkaan tarpeen mukaisesti.

Kuntouttavan arviointijakson toimintamallia on pilotoitu vuodesta 2019 alkaen. Ensimmäiset kaksi pilotointia on toteutettu vuonna 2019. Pilotointia on jatkettu uudelleen heinäkuussa 2020. Yhteensä kuntouttavia arviointijaksoja on pilotoitu 31.8.2021 mennessä 19 kpl. Pilotoinnin perusteella tavoitteellinen, asiakkaan voimavarat ja tuen tarpeen huomioiva kuntouttava arviointijakso on vaikuttavaa toimintaa. Osan asiakkaista kotihoidon palveluita on pystytty vähentämään oman toimintakyvyn vahvistuessa, ja osalla asiakkaista kotihoidon palvelut on pystytty päättämään kokonaan. Osalla asiakkaista kuntouttava arviointijakso on jouduttu keskeyttämään, tai sen aikana on ilmennyt uusia tarpeita, joita ei ole palvelutarpeen selvittämisen yhteydessä kyetty tunnistamaan. Pilotoinnin aikana kuntouttavat arviointijaksot ovat olleet pitkälti fysioterapeuttivetoisia.

Kotihoidon organisaatiouudistuksen yhteydessä lokakuussa 2021 siirrytään toimintamalliin, jossa kaikki uudet kotihoidon asiakkuudet käynnistyvät kuntouttavalla arviointijaksolla. Pilotoinnista saatujen kokemusten perusteella kuntouttavan arviointijakson toimintamallia on monipuolistettu; osalla uusista asiakkaista jakso on jo suunnitellusti lyhyempi, ja käyntien sekä määrä että kesto vaihtelevat asiakkaan tarpeen mukaan. Kuntouttavaa arviointijaksoa toteuttaa erillinen, kuntoutukseen ja arviointiin harjaantunut tiimi, jolloin toiminta tehostuu ja systematisoituu.

Kuntouttavasta arviointijaksosta on pilotoinnin käynnistyessä v. 2019 määritelty säännöllisestä tai tilapäisestä kotihoidosta poikkeava vuorokausimaksu 12,00 € / vrk. Kiinteällä, palvelun määrästä riippumattomalla maksulla on vahvistettu asiakkaiden motivaatiota osallistua kuntouttavan arviointijakson pilotointiin, samalla kun yhdenmukainen käyntien määrä ja kesto ovat mahdollistaneet tasasuuruisen maksun määrittämisen. Mallin monipuolistaminen edellyttää myös perittävän maksun perustumista asiakkaan palvelutarpeeseen ja maksukykyyn. Asiakkaiden tasapuolinen kohtelu ei toteudu, mikäli uuden toimintamallin osalta jatketaan tasasuuruisen maksun perimistä. Tasasuuruinen maksu joissain tapauksissa myös vähentää asiakkaan motivaatiota kuntoutumiseen ja palveluiden vähentämiseen, vaikka palvelun tarve vähenisikin.

Säännöllisestä tai tilapäisestä kotihoidosta perittävä maksu perustuu asiakasmaksulakiin 1201/2020 ja -asetukseen 912/1992. Kunta tai kuntayhtymä saa periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukykyyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia. Asiakasmaksuasetuksen 3 § mukaisesti kunta voi periä tilapäisestä kotipalvelusta kunnan päättämän, kohtuullisen maksun.

Kemin sosiaali- ja terveyslautakunta on 10.12.2020 § 150 vahvistanut sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut ja kuntalaskutushinnat vuodelle 2021. Asiakasmaksulain muutoksesta johtuen sosiaali- ja terveyslautakunta on vahvistanut päätettyihin maksuihin muutoksia 3.6.2021 § 63. Kuntouttavan arviointijakson maksuksi on määritelty edelleen 12,00 € / vuorokausi.

Kuntouttavan arviointijakson asiakasmaksu tulisi muuttaa siten, että päivittäisestä, useita käyntejä sisältävästä kuntouttavasta arviointijaksosta peritään asiakasmaksu jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun kuukausimaksun perusteella, jolloin maksu määräytyy palvelusuunnitelmalle määritettyjen tuntien ja asiakkaan tulojen mukaisesti. (Asiakasmaksulaki 10 e §). Tilapäisestä, yksittäisiä käyntejä sisältävästä kuntouttavasta arviointijaksosta määritellään asiakasmaksu käyntimaksun suuruisena, 12,00 € / käynti.

Esittelijä Perusturvajohtaja Liisa Niiranen

Päätösehdotus Perusturvalautakunta päättää, että päivittäisen, säännöllisen kuntouttavan arviointijakson asiakasmaksu peritään asiakasmaksulain 10 e §:n mukaisesti ja tilapäisestä yksittäisiä käyntejä sisältävästä arviointijaksosta peritään 12,00 €/ käynti.

Päätös

Perusturvalautakunta päätti, että päivittäisen, säännöllisen kuntouttavan arviointijakson asiakasmaksu peritään asiakasmaksulain 10 e §:n mukaisesti ja tilapäisestä yksittäisiä käyntejä sisältävästä arviointijaksosta peritään 12,00 €/ käynti.